

**AKDENİZ
İHRACATÇI BİRLİKLERİ
GENEL SEKRETERLİĞİ**

Sayı: TİM.AKİB.GSK.TEKSTİL.2014/79-12682
Konu: Türkiye - İran Tercihli Ticaret Anlaşması Hk

Mersin, 21/11/2014

Sayın Üyemiz,

2014 yılı başında Türkiye ile İran arasında Tercihli Ticaret Anlaşması imzalanmış ve ilk olarak geçtiğimiz Haziran ayında İran tarafından onaylanmış, akabinde 4 Kasım 2014 tarihinde ise Resmi Gazete’de yayımlanarak her iki ülke tarafından da resmen kabul edilmiştir.

Türkiye ile İran ikili ticaretinde önümüzdeki dönemde önemli katkılar sağlayacağı düşünülen Tercihli Ticaret Anlaşmasının her iki ülkenin bürokratik işlem ve hazırlıklarını tamamlamasını müteakip kısa süre içerisinde anlaşmanın fiilen yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Genel Sekreterliğimizce hazırlanan ve bir örneği Ek’te yer alan çalışma kapsamında İran’ın anlaşma ile vergi indirimine gittiği ürünlerde ülkemizin ihracat potansiyeli değerlendirilmiştir.

Bilgilerini rica ederim.

İsmail ÇETİN
Genel Sekreter

Ek: [Türkiye – İran Tercihli Ticaret Anlaşması’nın İran’a İhracatımız Açısından Sektörel Değerlendirmesi \(18 sayfa\)](#)

TÜRKİYE – İRAN TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI'NIN İRAN'A İHRACATIMIZ AÇISINDAN SEKTÖREL DEĞERLENDİRMESİ

Akdeniz İhracatçı Birlikleri
Genel Sekreterliği

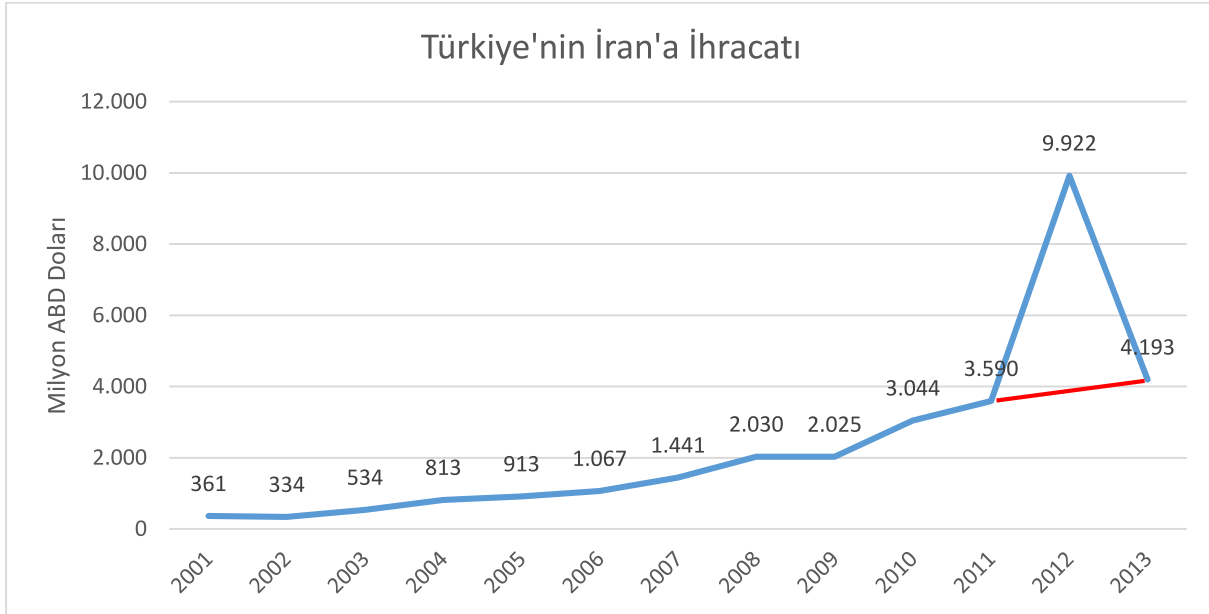
Erman Yerman
Şube Şefi

Kasım 2014

TÜRKİYE – İRAN TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI'NIN TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkiye ile İran arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler, bu iki ülke arasındaki coğrafi ve kültürel yakınlığa rağmen sınırlı düzeyde olagelmıştır. İki ülke arasındaki rejim farklılıkları, siyasi meseleler, korumacı ekonomi politikası, bankacılık sisteminde yaşanan problemler ve teknik altyapı yetersizlikleri iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin mevcut potansiyelinin altında kalmasına neden olmuştur. Ancak son yıllarda ülkemizin ihracata dayalı büyüme stratejisi içerisinde İran'a yapılan ihracatta da bir canlanma gözlemlenebilmektedir. 2003 yılında 534 milyon dolar seviyesinde olan ihracatımız; 2006 yılında 1 milyar dolar seviyesini, 2008 yılında 2 milyar dolar seviyesini, 2010 yılında 3 milyar dolar seviyesini 2013 yılında ise 4 milyar dolar seviyesini aşmıştır.

2011 yılında İran'a yaptığımız ihracat toplam ihracatımızın %2,6'sını oluştururken 2012 yılında bu oran değerli metaller ihracatının da etkisiyle %6,5'lara kadar çıkmışsa da 2013 yılında tekrardan %2,8 mertebesine gerilemiştir.

Türkiye'nin İran'a İhracatında Başlıca Ürünler ve Payları - 2013		
1	Kimyevi Maddeler Ve Mamulleri	15,4%
2	Ağaç Mamülleri Ve Orman Ürünleri	7,3%
3	Makine Ve Aksamları	5,8%
4	Tekstil Ve Hammaddeleri	5,7%
5	Çelik	4,4%
6	Elektrik - Elektronik	3,9%
7	Demir Ve Demir Dışı Metaller	3,3%
8	Taşıtlar Ve Yan Sanayi	3,3%
9	Tütün	2,7%
10	İklimlendirme Sanayii	2,4%

Ülkemiz hidrokarbon yakıtlarının neredeyse tamamında dışa bağımlıdır ve bu ihtiyacının %16 ila %20'sini İran'dan ithal etmektedir. Bu miktar ülkemizin İran'dan gerçekleştirdiği toplam ithalatın yaklaşık %88 ila %90'ını, iki ülke arasındaki dış ticaret hacminin ise %60'ından fazlasını oluşturmaktadır.

Mevcut tablo içerisinde, iki ülke arasında imza edilen tercihli ticaret anlaşması ticaret potansiyelinin gerçekleştirilmesinde önemli bir adım olarak atılmıştır.

TÜRKİYE-İRAN TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye ile İran arasında 10 yıldır müzakereleri süren Tercihli Ticaret Anlaşması ilk olarak geçtiğimiz Haziran ayında İran tarafından onaylanmış, akabinde 4 Kasım 2014 tarihinde ise Resmi Gazete'de yayımlanarak her iki ülke tarafından da resmen kabul edilmiştir.

Her iki ülkenin bürokratik işlem ve hazırlıklarını tamamlamasını müteakip kısa süre içerisinde anlaşmanın fiilen yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması; ülkemizin Serbest Ticaret Anlaşmaları dışında ticaretin artırılmasına yönelik yaptığı ilk anlaşmadır. İran ise benzer tercihli ticaret anlaşmalarını Belarus, Kırgızistan, Bosna-Hersek, Küba, Tunus, Pakistan ve Özbekistan ile imza etmiştir.

Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması, yeni dönemde, iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilere ivme kazandıracak; her iki ülke arasındaki ekonomik işbirliğini güçlendirecek ve iki ülkenin önümüzdeki dönemde artan ekonomik işbirliğinin temelini oluşturacaktır. Anlaşma kapsamında, her iki ülke, birbirlerine sağlamış oldukları tavizleri daha da genişletmek üzere çalışmayı da taahhüt etmiştir.¹

Anlaşma ile temel olarak Türkiye'nin bazı tarım ürünlerinde İran'a tarife indirimi vermesi ve buna karşılık İran'ın ise, bazı sanayi ürünlerinde Türkiye'ye tarife indirimi sağlaması kararlaştırılmıştır. Türkiye Anlaşma'nın Ek1-A'da listelenmiş ürünlerin ithalatında tarife oranlarını derhal indireceğini taahhüt ederken, İran ise Ek-1B'de listelenmiş olan ürünlerin temel tarife oranlarını belirtilen oranlarda indirim dönemine göre eşit olarak indirecektir. Kısaca, bir ürün için %30 oranında tarife indirimi belirtilmişse ve indirim dönemi 3 yıl olarak ifade edilmişse bu indirimler her yıl %10 olarak uygulanacaktır.

İran'ın, Tercihli Ticaret Anlaşması ile Türkiye'ye tarife indirimi sağlayacağı 125 ürün grubu arasında; temizlik ürünleri, ilaç, kozmetik, plastik malzemeler, orman ürünleri, tekstil, hazır giyim, ev tekstili, mobilya, çelik ürünleri, demir ve demirdışı metaller, buzdolabı, bulaşık makineleri gibi beyaz eşya ürünleri, klimalar ve elektrik-elektronik ürünleri gibi birçok ürün yer almaktadır.

Anlaşma, tariflerin indirilmesiyle birlikte, tarife dışı engeller ile tarife benzeri engellerin ortadan kaldırılmasını, ekonomik ilişkilerin uyumlu şekilde genişletilmesini ve teşvik edilmesini, adil rekabet koşullarının yaratılmasını, ticaretin sürdürülebilir büyümesini sağlamak amacıyla

¹ Kaynak: TC Tahran Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Ülke Profili

güvenli ve öngörülebilir ortamın yaratılmasını, ticari alışverişin çeşitlendirilmesinin kolaylaştırılmasını amaçlamaktadır.

Anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından anlaşma konusu ürünlerde iki ülke arasındaki ticaret hacminin 3 yıl içerisinde iki katına çıkması beklenmektedir.²

TÜRKİYE-İRAN TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASINA KONU ÜRÜNLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ülkemiz 2013 yılı toplam ihracatı yaklaşık 151,9 milyar dolar olarak gerçekleşirken bunun yaklaşık 41 milyar dolarını, oransal ifade ile %27'sini, İran ile yapılan Tercihli Ticaret Anlaşması'nda İran'ın tarife indirimine gittiği ürünler oluşturmuştur. Türkiye'nin bu ürünlerdeki ihracat artışı genel ihracat performansı ile paralellik göstermektedir.

TÜRKİYE'NİN İHRACATI

Ürün Adı	2010	2011	2012	2013	İRAN'IN PAYI 2013
ANLAŞMAYA KONU ÜRÜNLER	31.351.774	37.613.732	38.928.789	40.920.831	1,5%
TÜM ÜRÜNLER	113.979.452	134.915.252	152.536.653	151.868.551	2,8%
ANLAŞMAYA KONU ÜRÜNLERİN TOPLAM İÇERİSİNDEKİ PAYI	28%	28%	26%	27%	

2013 yılı itibariyle anlaşmaya konu ürünlerde Türkiye toplam 41 milyar dolar değerinde toplam ihracat hacmine ulaşırken, bu ürünlerde İran'a yapılan ihracat 616 milyon dolar olarak gerçekleşmiş ve yalnızca %1,5 oranında bir pay alabilmiştir. Diğer taraftan, 2013 yılında ülkemiz toplam ihracatı içerisinde İran'ın payı 4,2 milyar dolar ile %2,8 olmuştur

Türkiye, İran'ın ithalatında önemli bir yere sahiptir. 2010 ve 2011 yılında İran'ın toplam ithalatından %5'in üzerinde pay alan Türkiye, 2012 yılında değerli taşlar ve metaller ihracatının da artmasıyla bu payını %18'in üzerine çıkarmıştır. 2013 yılında ise Türkiye'nin İran'a ihracatı bu ülkenin toplam ithalatının %9,2'sini oluşturmuştur.

İRAN'IN İTHALATI

Ürün Adı	2010	2011	2012	2013	TÜRKİYE'NİN PAYI 2013
ANLAŞMAYA KONU ÜRÜNLER	4.460.554	5.361.944	5.823.337	4.584.243	13,5%
TÜM ÜRÜNLER	54.697.236	68.319.000	53.236.258	45.581.069	9,2%
ANLAŞMAYA KONU ÜRÜNLERİN TOPLAM İÇERİSİNDEKİ PAYI	8,2%	7,8%	10,9%	10,1%	

İran'a ait 2010 yılı öncesi ithalat verilerine ulaşılamamıştır. 2012-2013 rakamları tahminidir.

² Kaynak: TC Tahran Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği Ülke Profili

2013 yılında İran toplam 45,6 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken bunun %10'luk kısmını iki ülke arasındaki tercihli ticaret anlaşmasına konu olan ürünler oluşturmuştur.

TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI

Ürün Adı	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ANLAŞMAYA KONU ÜRÜNLER	171.032	472.228	577.826	613.495	859.814	973.750	830.166	616.673
TÜM ÜRÜNLER	1.066.902	1.441.190	2.029.706	2.024.758	3.043.426	3.589.695	9.922.580	4.193.950
ANLAŞMAYA KONU ÜRÜNLERİN TOPLAM İÇERİSİNDEKİ PAYI	16%	33%	28%	30%	28%	27%	8%	15%

Türkiye ile İran arasında imza edilen anlaşma kapsamında vergi indirimine tabi olan ürünler 2011 yılına kadar sürekli olarak artış göstermiş. Söz konusu ürünler 2007-2011 döneminde İran'a yapılan toplam ihracatın yaklaşık %30'luk bir kısmını oluşturmuştur. Bu ürünlerin ihracatı 2012 ve 2013 yılında ise gerileme göstermiştir.

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere, tercihli ticaret anlaşması kapsamında İran'ın vergi indirimine gittiği ürünler 2013 yılı itibariyle bu ülkenin toplam ithalatının %10'unu oluşturmaktadır.

İran'ın tarife indirimi uyguladığı ürünlerde yaptığı toplam ithalat içerisinde Türkiye'nin aldığı pay ise 2010 ve 2011 yıllarında sırasıyla %19 ve %18 iken 2012 ve 2013 yıllarında bu oran sırasıyla %14 ve %13,5 olarak gerçekleşmiştir.

ANLAŞMAYA KONU ÜRÜNLERİN SEKTÖREL DEĞERLENDİRİLMESİ

Kimya Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI				TÜRKİYE GENEL İHRACATI				
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar	2-4-12	40%	1,2-2,4-7,2		8.170	39.496	68.750	74%	822.132	600.164	718.968	20%	9,6%	367.924	388.382	489.601	14,0%
330510	Şampuanlar	26	30%	18,20		11.886	9.680	13.928	44%	21.713	24.645	22.900	-7%	60,8%	75.426	78.233	94.742	14,7%
330720	Vücut deodorantları ve ter kokusunu önleyici deodorantlar	26	30%	18,20		11.544	8.433	11.149	32%	16.766	15.898	16.030	1%	69,6%	82.017	89.216	101.195	11,0%
392520	Plastikten kapılar, pencereler vb. çerçeveleri, pervazları, kapı eşikleri	32	30%	22,40		16.195	11.180	8.222	-26%	395	11.940	11.847	-1%	69,4%	190.515	204.021	206.950	4,0%
392350	Tıplar, kapaklar, kapsüller ve kapama malzemeleri	18	30%	12,60		6.340	3.988	7.319	84%	10.238	14.564	17.639	21%	41,5%	81.589	93.811	115.890	6,3%
330499	Diğer makyaj, güzellik bakım müstahzarlar	26	40%	15,6		5.157	2.734	6.224	128%	38.240	43.562	34.953	-20%	17,8%	35.053	34.905	38.192	16,3%
392590	Plastikten diğer inşaat eşyası	32	30%	22,40		9.386	6.691	5.956	-11%	12.605	33.642	27.189	-19%	21,9%	84.522	86.999	101.334	5,9%
392690	Plastikten diğer eşya	2-4-6-10-12-22	40%	1,2-2,4-3,6-6-7,2-13,2		10.514	7.662	5.376	-30%	46.854	104.749	125.228	20%	4,3%	204.901	232.778	262.913	2,0%
340111	Tuvalet için (tıbbi ürünler dahil)	26-55	30%	18,2-38,5		1.836	1.220	3.932	222%	4.241	7.994	17.663	121%	22,3%	231.536	262.345	265.013	1,5%
392410	Sofra ve mutfak eşyası	40	30%	28,00		1.895	1.446	3.748	159%	807	6.023	5.736	-5%	65,3%	142.506	185.406	234.598	1,6%
330749	Kapalı yerlerin güzel kokmasında kullanılan diğer müstahzarlar	26	30%	18,20		4.659	3.503	3.183	-9%	1.430	5.182	6.090	18%	52,3%	75.122	89.404	104.367	3,0%
392020	Propilen polimerlerinden-levha, pelikül, lamellar-takviyesiz	2-15-22	40%	1,2-9-13,2		1.255	494	3.061	520%	9.422	10.975	10.172	-7%	30,1%	339.298	322.311	341.280	0,9%
330710	Tıraş öncesi, tıraş sırasında/tıraştan sonra kullanılan müstahzarlar	26	40%	15,60		1.772	1.982	3.019	52%	8.012	3.624	3.406	-6%	88,6%	37.500	41.886	37.603	8,0%
401192	Tarım, orman taşıtları için diğer dış lastik	2-15	30%	1,4-10,5		4.041	5.901	2.866	-51%	495	6.186	3.105	-50%	92,3%	49.258	53.472	55.175	5,2%
330300	Parfümler ve tuvalet suları	26	40%	15,6		3.334	2.530	2.360	-7%	12.026	13.601	10.587	-22%	22,3%	37.759	43.986	44.946	5,3%
340120	Diğer şekillerdeki sabunlar	15-26-55	30%	10,5-18,2-38,5		1.519	1.549	1.853	20%	6.818	12.470	10.145	-19%	18,3%	72.163	71.400	64.210	2,9%
401120	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni	6-15	30%	4,2-10,5		1.673	3.285	1.763	-46%	114.817	136.308	114.712	-16%	1,5%	682.880	572.477	518.956	0,3%
392490	Plastikten diğer ev eşyası, tuvalet eşyası	40	30%	28,00		2.348	1.782	1.760	-1%	26.065	10.124	53.285	426%	3,3%	79.508	75.479	88.562	2,0%
340220	Yüzey aktif diğer organik müstahzarlar (perakende)	2-15-22	30%	1,4-10,5-15,4		6.652	2.334	1.716	-26%	14.172	10.547	14.026	33%	12,2%	180.430	213.979	249.292	0,7%
330590	Diğer saç müstahzarlar	26	30%	18,20		1.418	985	1.408	43%	30.790	26.668	13.758	-48%	10,2%	37.739	40.666	51.325	2,7%
401110	Otomobil dış lastiği; yeni	26	30%	18,20		5.003	6.725	1.093	-84%	191.169	102.353	101.733	-1%	1,1%	455.661	432.874	428.638	0,3%
340119	Sıvanmış/kaplanmış kağıt votka, keçe, dokunmamış mensucat	26	40%	15,60		1.401	769	948	23%	289	1.514	3.835	153%	24,7%	70.912	80.400	85.419	1,1%
	ANLAŞMAYA TABİ KİMYA SEK. ÜRÜNLERİ TOPLAMI					117.998	124.369	159.634	28%	1.389.496	1.202.733	1.343.007	12%	11,9%	3.614.219	3.694.430	3.980.201	4,0%

Kimya Sektörü

Anlaşma, kimya sektörü içerisinde 6’lı GTİP bazında 22 ürünü içermektedir. İran, bu ürünlerde Türkiye’den yapılan ithalatta farklı oranlarda gümrük vergisi uygulamakta iken (bkz. Temel Tarife Oranı Sütunu) varılan anlaşmayla %30 ve %40 oranında indirimde gidilmiştir. Söz konusu indirimler anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle tek seferde uygulanacak olup, ayrıca indirim dönemi öngörülmemiştir. İndirim sonrası İran tarafından uygulanacak olan vergi oranları İndirim Sonrası Tarife Oranı sütununda belirtilmiştir.

Anlaşmaya konu ürünlerde 2012 yılına göre bir düşüş görülse de kimya sektörü ürünlerinde 2013 yılında bir önceki yıla göre %28 artış sağlanmıştır. Bu ürünler içerisinde İran’a en fazla ihracatı gerçekleştirilen ürün “Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar” olurken, bu ürünü şampuanlar ve deodorantlar takip etmektedir.

Söz konusu ürünler içerisinde Türkiye, kozmetik ürünleri, sofr ve mutfak eşyaları, plastik kapı ve pencereler ile traktör lastikleri gibi bir takım ürünlerde İran’ın toplam ithalatı içerisinde %60’ların üzerinde pazar payına sahiptir.

Anlaşmaya konu olan kimya sektörü ürünlerine tarife indirimlerinin uygulanmasıyla kimi ürünlerde ülkemiz ihracatını artırma imkânına sahiptir.

Ürün kodu	Ürün Adı
300490	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan diğer ilaçlar
392690	Plastikten diğer eşya
392020	Propilen polimerlerinden-levha, pelikül, lamlar-takviyesiz
401120	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni
392490	Plastikten diğer ev eşyası, tuvalet eşyası
340220	Yüzey aktif diğer organik müstahzarlar (perakende)
401110	Otomobil dış lastiği; yeni

Türkiye’nin İran’a yaptığı “diğer ilaçlar” ihracatı son yıllarda hızlı bir şekilde artış göstermiş ve 2011 yılında 8 milyon dolar iken 2013 yılında 68 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Ancak, Türkiye, İran’ın bu üründe yaptığı toplam ithalatın yaklaşık %10’u kadar pay alabilmektedir. 2013 yılı itibariyle İran’ın bu üründe 719 milyon dolarlık bir ithalat hacmine sahip olduğu dikkate alınırsa ülkemiz açısından önemli bir alanın bulunduğu görülmektedir.

Ülkemizin önemli ihracat kalemlerinden olan dış lastiklerde, İran’a traktör lastiklerinde sağlanan pazar üstünlüğünün otobüs, kamyon ve otomobil dış lastiklerinde sağlanamadığı görülmektedir. Bu ürünlerde ülkemiz toplam ihracatı içerisinde İran’a yapılan ihracat yalnızca %0,3’lük bir pay alırken, Türkiye ise İran’ın her bir ürün için 100 milyon dolar olan toplam ithalatı içerisinde sadece %1’lik pay alabilmektedir.

Ağaç Orman Ürünleri Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI				TÜRKİYE GENEL İHRACATI				
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
441114	Liflevha, orta yoğunlukta (kalınlık: >9 mm.)	10-15	30%	7-10,5		95.472	79.731	56.518	-29%	160.997	263.510	186.357	-29%	30,3%	195.712	200.896	190.070	29,7%
441192	Liflevha (yoğunluğu >0,8 gr/cm3.)	10-15	30%	7-10,5		18.312	18.050	20.061	11%	69.924	25.648	27.084	6%	74,1%	42.810	40.188	45.856	43,7%
481890	Kağıttan ev eşyası, hastane eşyası-diğer eşya	8-40	30%	5,6-28	3	0	13.275	14.437	9%	5.234	13.791	14.852	8%	97,2%	2.124	36.357	32.051	45,0%
441011	Ağaçtan yonga ve levha	10-15	30%	7-10,5		6.313	3.782	8.173	116%	6.119	5.477	10.616	94%	77,0%	73.172	70.241	75.674	10,8%
480300	Tuvalet ve yüz temizliği için ince kağıt, havlu veya kağıt peçete ve ev işlerinde veya sağlık amaçlarıyla kullanılan benzeri kağıtlar, selüloz vatka ve selüloz elyaf tabakaları (krepe edilmiş, kıvrımlı, kabartılmış, perfore edilmiş, yüzeyleri boyanmış, yüzleri dekore edilmiş veya basılmış olsun olmasın)(rulo veya tabaka halinde)	8-22	30%	5,6-15,4		1.490	13.074	6.509	-50%	74.879	36.059	67.564	87%	9,6%	116.863	174.236	213.604	3,0%
441113	Liflevha, orta yoğunlukta (kalınlık: >5 mm. <=9 mm)	10-15	30%	7-10,5		5.120	5.357	4.572	-15%	38.555	32.691	23.372	-29%	19,6%	14.443	21.741	20.868	21,9%
441112	Liflevha, orta yoğunlukta (kalınlık: <=5 mm.)	10-15	30%	7-10,5		2.790	6.524	3.526	-46%	43.887	50.947	29.987	-41%	11,8%	10.405	14.146	12.490	28,2%
441193	Liflevha (yoğunluğu <0,5 >0,8 gr/cm3.)	10-15	30%	7-10,5		4.537	2.134	819	-62%	143.256	29.442	5.999	-80%	13,7%	16.981	10.487	9.052	9,0%
	ANLAŞMAYA TABİ AĞAÇ ORMAN ÜRÜN. TOPLAMI					134.034	141.927	114.615	-19%	542.851	457.565	365.831	-20%	31,3%	472.510	568.292	599.665	19,1%

Ağaç Orman Ürünleri Sektörü

Anlaşma, ağaç orman ürünleri sektöründe (mobilya hariç) 8 ürünü kapsamakta olup İran bu ürünlerin tamamında mevcut tarife oranları üzerinden %30'luk indirim gitmiştir. Sadece 481890 GTİP kodlu “kâğıttan ev eşyası, hastane eşyası-diğer eşya” ürününde bu indirim 3 yıllık bir dönemde gerçekleştirilecektir.

Türkiye'nin anlaşmaya konu ağaç orman ürünlerinde İran'a yaptığı ihracat (mobilya aşağıda ayrıca değerlendirilmiştir) 2013 yılında 114 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu miktar İran'ın söz konusu ürünlerde toplam ithalatının %31'ini oluşturmuştur.

Bu ürün grubu içerisinde Türkiye ağaçtan yonga ve levha, Lif levha (yoğunluğu > 0,8 gr/cm³.) ve kâğıttan ev eşyası, hastane eşyası-diğer eşya ürünlerinde İran pazarında açık bir şekilde üstün durumdadır. Özellikle kâğıttan eşyalarda İran'ın toplam ithalatının %97'si Türkiye'dendir.

Diğer taraftan 480300 GTİP kodlu “*Tuvalet ve yüz temizliği için ince kâğıt, havlu veya kâğıt peçete ve ev işlerinde veya sağlık amaçlarıyla kullanılan benzeri kâğıtlar, selüloz vatka ve selüloz elyaf tabakaları*” ürününde 2013 yılında İran'ın ithalatının arttığı görülürken Türkiye bu ürünün ihracatında geride kalmıştır. Hâlbuki Türkiye bu ürün grubunda 2013 yılında toplam 213 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmiş ve bir önceki yıla göre toplam ihracatını %22 oranında arttırmış iken İran pazarında gelişme sağlayamadığı görülmektedir. İran'ın 70 milyon dolar civarında ithalat gerçekleştirdiği bu ürün grubunda ülkemiz açısından önemli bir potansiyel göze çarpmaktadır.

Yine, Türkiye'nin 5 milimetreden ince ve 5 – 9 milimetre arası lif levha ihracatı açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Bu ürün gruplarında benzer ürünlerde olduğu gibi pazar payını %10'lu seviyelerden daha yukarıya taşıyabilecektir.

Tekstil ve Hammaddeleri Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI				TÜRKİYE GENEL İHRACATI			
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
540761	Diğer dokunmuş mensucat (tekstürize edilmemiş poliester=>%85)	32	30%	22,4	3	27.883	17.120	16.322	-5%	30.677	31.065	1%	52,5%	269.552	272.376	286.382	5,7%
570242	Sentetik/suni elyaftan kadife şeklinde dokunmuş halılar	40	30%	28	3	28.991	15.216	10.225	-33%	16.536	10.356	-37%	98,7%	1.208.336	1.608.652	1.789.522	0,6%
551511	Esas itibarıyla veya sadece devamsız viskoz ipeği liflerinden dokumalar	32	30%	22,4		9.392	4.795	5.307	11%	26.782	25.003	-7%	21,2%	154.897	164.955	157.437	3,4%
550932	Sentetik devamsız lifden iplik Ağırlık; >= 85% akrilik, modakrilik rötar, kable iplik	12	40%	8,4		14.246	10.530	4.819	-54%	10.809	5.207	-52%	92,5%	141.379	123.545	123.514	3,9%
	ANLAŞMAYA TABİ TEKSTİL VE HAMM. TOPLAMI					80.512	47.661	36.673	-23%	84.804	71.631	-16%	51,2%	1.774.164	2.169.528	2.356.855	1,6%

Kaynak: Trademap. 2011 yılı İran ithalat verileri çelişkili olduğundan tabloda yer verilmemiştir.

Türkiye ile İran arasında imza edilen Tercihli Ticaret Anlaşması kapsamında tekstil ve hammaddeleri sektörü içerisinde çok az üründe tarife indirimine gidilmiştir. Ürünlere %30 ve %40 oranlarında indirim uygulanırken diğer dokunmuş mensucat ve sentetik suni elyaftan kadife şeklinde dokunmuş halılar Sektöre ait toplam 4 adet ürün tarife indirimine konu olurken İran bunlardan sentetik devamsız liflerden iplik ürünleri ile sentetik suni elyaftan dokunmuş halı ürünlerinin neredeyse tamamını Türkiye'den ithal etmektedir.

551511 GTİP kodlu viskoz ipeği liflerinden dokuma ürünleri anlaşmanın yürürlüğe girmesinin ardından gelişmeye en açık ürün grubu olarak değerlendirilmektedir. 2012 ve 2013 yılında İran'ın bu üründe 25 milyon dolardan fazla ithalatı bulunmakta iken ülkemizin ihracatı 5 milyon dolar seviyesindedir.

Hızır Giyim ve Konfeksiyon Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI				TÜRKİYE GENEL İHRACATI			
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
630392	Perde, iç stor, perde ve yatak farbalaları [(sentetik lifden (diğer hallerde))]	55	40%	33		4.286	2.474	2.821	14%	3.739	5.006	34%	56,4%	92.305	77.916	97.043	2,9%
621430	Şal; sentetik lifden	100	40%	60		3.840	3.428	1.757	-49%	11.229	13.781	23%	12,7%	19.492	28.211	40.456	4,3%
630532	Ambalaj için torba ve çuval [(sentetik suni) dökme maddeler için esnek mahfaza.]	55	40%	33		732	906	1.237	37%	1.233	1.294	5%	95,6%	284.720	258.317	276.896	0,4%
610910	Tişört, fanila, atlet vs. giyim eşyası; pamuktan (örme)	100	40%	60		493	746	842	13%	4.243	3.271	-23%	25,7%	1.949.271	1.797.649	1.793.250	0,0%
611595	Çorap; pamuktan (örme)	100	40%	60		23	24	432	1700%	2.903	6.437	122%	6,7%	612.992	548.603	620.796	0,1%
630231	Yatak çarşafı (pamuktan, diğer hallerde)]	55	40%	33		810	261	309	18%	1.147	633	-45%	48,8%	72.138	73.338	95.386	0,3%
620640	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs, sentetik/suni lif.	100	40%	60		937	545	254	-53%	1.640	925	-44%	27,5%	203.736	298.278	311.120	0,1%
620630	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs, pamuktan	100	40%	60		224	364	185	-49%	2.461	1.084	-56%	17,1%	272.108	241.450	300.683	0,1%
630260	Pamuktan tuvalet ve mutfak bezleri (havlu veya benzer mensucattan)	55	40%	33		2.211	987	121	-88%	5.416	3.927	-27%	3,1%	527.667	510.867	604.957	0,0%
611529	Çorap, külotlu ve taytlar; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme)	100	40%	60		6	27	120	344%	4.331	2.282	-47%	5,3%	213.196	215.509	259.020	0,0%
620443	Kadın/kız çocuk için elbise; sentetik lif.	100	40%	60		2.624	190	114	-40%	2.066	1.700	-18%	6,7%	186.169	213.258	213.893	0,1%
610442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan (örme)	100	40%	60		48	39	113	190%	905	547	-40%	20,7%	145.723	142.319	153.198	0,1%
630221	Yatak çarşafı [(pamuktan (baskılı))]	55	40%	33		3.719	1.740	113	-94%	2.301	1.362	-41%	8,3%	323.398	279.159	334.443	0,0%
611020	Süveter/kazak/hırka/yelek vs. pamuktan (örme)	100	40%	60		578	211	112	-47%	11.100	3.531	-68%	3,2%	673.766	688.890	841.137	0,0%
620520	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan	100	40%	60		278	304	101	-67%	4.807	1.869	-61%	5,4%	493.910	485.787	472.259	0,0%
610610	Kadın/kız çocuk için pamuktan bluz, gömlek; bluz (örme)	100	40%	60		140	257	91	-65%	548	1.168	113%	7,8%	226.590	185.041	175.675	0,1%
611030	Süveter/kazak/hırka/yelek vs. sentetik ve suni lifden (örme)	100	40%	60		76	161	66	-59%	9.743	4.375	-55%	1,5%	535.041	577.447	649.733	0,0%
620891	Kadın/kız çocuk için diğer iç giyim eşyası; pamuktan	100	40%	60		412	121	29	-76%	146	37	-75%	78,4%	111.672	106.336	126.410	0,0%
620442	Kadın/kız çocuk için elbise; pamuktan	100	40%	60		191	29	21	-28%	3.932	4.142	5%	0,5%	106.361	107.594	128.897	0,0%
620463	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. sentetik lif.	100	40%	60		566	34	20	-41%	417	443	6%	4,5%	88.065	80.597	88.735	0,0%
610462	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan (örme)	100	40%	60		116	32	14	-56%	15.452	8.223	-47%	0,2%	213.550	177.547	202.919	0,0%
610432	Kadın/kız çocuk için ceket/blaze; pamuktan (örme)	100	40%	60		14	4	12	200%	48.659	18.394	-62%	0,1%	83.127	84.582	76.856	0,0%
610510	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan (örme)	100	40%	60		734	88	12	-86%	4.292	3.673	-14%	0,3%	183.393	195.668	209.102	0,0%
610620	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek bluz; sentetik/suni lifden (örme)	100	40%	60		12	13	11	-15%	259	255	-2%	4,3%	387.964	367.101	345.486	0,0%
610831	Kadın/kız çocuk için gecelik ve pijama; pamuktan (örme)	100	40%	60		14	49	10	-80%	123	49	-60%	20,4%	99.890	99.369	92.629	0,0%
620452	Kadın/kız çocuk için etek ve pantolon etek; pamuktan	100	40%	60		23	30	6	-80%	702	1.191	70%	0,5%	81.489	70.612	70.163	0,0%
610832	Kadın/kız çocuk için gecelik ve pijama; sentetik ve suni lif. (örme)	100	40%	60		15	4	2	-50%	19	719	3684%	0,3%	28.711	26.567	30.695	0,0%
610444	Kadın/kız çocuk için elbise; suni lifden (örme)	100	40%	60		11	22	0	-100%	159	81	-49%	0,0%	229.885	196.754	198.111	0,0%
	ANLAŞMAYA TABİ HAZIR GIYIM TOPLAMI					23.133	13.090	8.925	-32%	143.972	90.399	-37%	9,9%	8.446.329	8.134.766	8.809.948	0,1%

Kaynak: Trademap. 2011 yılı İran ithalat verileri çelişkili olduğundan tabloda yer verilmemiştir.

Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektörü

Hazır giyim ve konfeksiyon sektörü Tercihli Ticaret Anlaşması kapsamında İran'ın en çok üründe indirimine gittiği sektör olmuştur. Varılan anlaşma çerçevesinde toplam 28 ürün grubunda İran tarife indirimine giderken ürünlerin tamamında %40 oranında ve tek seferde indirim sağlanmıştır.

İran tarafından hâlihazırda uygulanagelen gümrük vergisi oranları anlaşmaya konu çoğu ürün için %100 seviyesinde iken bu oran yapılan indirim ile %60'a gerilemiş durumdadır ne var ki söz konusu oranlar indirim sonrasında dahi oldukça yüksek seviyelerdedir.

Hazır giyim sektörü içerisinde tüm ürünlerde ülkemiz açısından önemli bir potansiyel barındırmakta olan İran 2012 yılında 144 milyon dolar 2013 yılında ise 90,4 milyon dolar değerinde ithalat gerçekleştirmiş ancak ülkemiz bu pastadan ancak %9 - %10 oranında pay alabilmiştir. Sektör dâhilinde özellikle çorap, şal ve örme giyim eşyalarında önemli bir potansiyel olduğu düşünülmektedir.

Cam Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI				TÜRKİYE GENEL İHRACATI			
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
701337	Camdan diğer bardak (diğerlerinden)	40	40%	24		9.123	3.062	3.894	27%	26.903	39.596	47%	9,8%	195.029	192.551	193.062	2,0%
701349	Camdan sofa/mutfak işlerinde kullanılan eşya (diğerlerinden)	40	40%	24		14.044	5.055	2.842	-44%	55.400	58.082	5%	4,9%	101.874	109.364	122.269	2,3%
701328	Camdan ayaklı bardak (diğerlerinden)	40	40%	24		6.656	3.283	2.617	-20%	4.079	3.794	-7%	69,0%	105.666	92.716	90.895	2,9%
	ANLAŞMAYA TABİ CAM SEKTÖRÜ TOPLAMI					29.823	11.400	9.353	-18%	86.382	101.472	10,8%	9,2%	402.569	394.631	406.226	1,5%

Kaynak: Trademap. 2011 yılı İran ithalat verileri çelişkili olduğundan tabloda yer verilmemiştir.

Türkiye ile İran arasında imza edilen Tercihli Ticaret Anlaşması kapsamında cam sektörü içerisinde İran yalnızca üç ürüne ait vergi oranlarında indirim gitmiştir. Her üç üründe de temel tarife oranları %40 iken anlaşma neticesinde Türkiye %40 oranında bir indirim elde etmiş. Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle bu ürünlerin gümrük tarife oranları %24 olacaktır.

Söz konusu ürünlerde İran'ın toplam ithalatı artış gösterirken, Türkiye'nin bu ülkeye yaptığı ihracatta ise düşüş gözlemlenmiştir. 2013 yılı itibariyle anılan ürünlerde Türkiye'nin ihracatının içerisinde İran'ın payı %2 civarındadır. İran özellikle camdan bardak ve sofa / mutfak işlerinde kullanılan eşyalarda ülkemiz açısından önemli bir potansiyel barındırmaktadır.

Demir ve Demir Dışı Metaller Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI				TÜRKİYE GENEL İHRACATI				
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
730890	Demir/çelikten diğer inşaat-aksamı	2-12	30%	1,4-8,4	3	18.104	7.555	13.839	83%	14.328	121.051	84.166	-30%	16,4%	642.788	823.019	841.345	1,6%
760429	Alüminyum alaşımlarından diğer çubuk ve profiller	8	30%	5,6		12.795	10.241	10.329	1%	6.633	17.422	18.314	5%	56,4%	458.268	448.059	449.795	2,3%
731210	Demir veya çelikten demetlenmiş teller (toron), hallat ve kablolar	2-22	30%	1,4-15,4	3	5.857	10.227	7.777	-24%	26.955	39.559	36.063	-9%	21,6%	144.143	128.915	136.262	5,7%
732219	Demir/çelikten radyatör, aksam ve parçaları	40	30%	28	3	14.947	22.899	7.751	-66%	13.905	25.211	8.365	-67%	92,7%	411.443	417.323	417.645	1,9%
732393	Paslanmaz çelikten, ev işlerinde kullanılan eşya	10-40	30%	7-28	3	9.245	7.094	6.292	-11%	17.451	27.374	15.051	-45%	41,8%	114.446	119.466	146.897	4,3%
732690	Demir/çelikten diğer eşya	2-4-6-8	30%	1,4-2,8-4,2-5,6		6.627	5.283	4.748	-10%	33.765	161.748	93.316	-42%	5,1%	485.569	539.675	550.606	0,9%
760421	Alüminyum alaşımlarından içi boş profiller	8	30%	5,6		2.810	2.794	4.328	55%	7.936	15.515	16.065	4%	26,9%	137.892	145.586	148.186	2,9%
721391	Filmaşın (çap<14mm. enine kesiti daire şeklinde)	6	30%	4,2		1.844	10.341	3.895	-62%	442.183	146.864	82.651	-44%	4,7%	765.812	565.416	391.309	1,0%
761090	Alüminyumdan diğer inşaat ve aksamı-köprü, kule, pylon, çatı, sac, boru vb.	12	30%	8,4		5.540	4.453	3.652	-18%	2.979	9.286	16.310	76%	22,4%	146.587	169.258	203.359	1,8%
761699	Alüminyumdan diğer eşya	12-40	30%	8,4-28		2.392	2.808	1.788	-36%	12.086	31.246	18.608	-40%	9,6%	203.412	180.480	212.465	0,8%
760612	Alüminyum alaşımından plaka, levha; dikdörtgen, kalınlık>0, 2mm	15	30%	10,5		1.271	578	1.094	89%	21.762	45.499	27.656	-39%	4,0%	282.596	251.072	253.817	0,4%
731815	Diğer vida ve civatalar (somunlu veya rondelalı olsun Ya da olmasın)	10-22	20%	8-17,6	2	4.755	4.060	1.053	-74%	45.420	52.629	43.384	-18%	2,4%	138.306	120.001	128.833	0,8%
760719	Alüminyumdan yaprak ve şeritler-mesnetsiz kalınlık <0, 2mm. diğer	8	30%	5,6		958	603	1.045	73%	34.900	18.524	16.238	-12%	6,4%	139.696	167.994	165.931	0,6%
730630	Diğer demir/çelik, yuvarlak kesitli, dikişli tüp-borular	10-15	30%	7-10,5	3	1.729	2.397	1.009	-58%	39.886	12.499	11.096	-11%	9,1%	414.296	455.966	434.349	0,2%
732111	Demir/çelikten yemek pişirme cihazları (gaz yakıtlı/hem gaz hem diğer yakıtlı)	40	30%	28	3	3.132	1.713	741	-57%	21.496	21.767	17.133	-21%	4,3%	291.869	311.267	302.671	0,2%
721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb şekil bozuklukları olan)	6	30%	4,2	3	52.487	29.618	56	-100%	328.845	44.369	71	-100%	78,9%	4.562.031	5.211.300	4.704.088	0,0%
760691	Alaşımsız alüminyumdan diğer sac, şerit ve levhalar	12	30%	8,4		12	4	23	475%	6.133	2.740	3.377	23%	0,7%	36.659	33.286	36.485	0,1%
	ANLAŞMAYA TABİ DEMİR DEMİR DIŞI ÜRÜN. TOPLAMI					144.505	122.668	69.420	-43%	1.076.663	793.303	507.864	-36,0%	13,7%	9.375.813	10.088.083	9.524.043	0,7%

Anlaşma kapsamında demir ve demir dışı metaller sektörü dâhilinde 17 üründe vergi indirimine gidilmiş olup vida ve civatalarda %20 oranında indirim sağlanırken, diğer tüm ürünlerde %30 oranında indirim sağlanmıştır. Bunların içerisinde 8 üründe %10'luk dilimler halinde dönemine göre indirim sağlanacaktır.

Söz konusu ürünler içerisinde köşeli çubuklar ile demir/çelik radyatörlerde ülkemizin İran'ın toplam ithalatı içerisinde önemli bir üstünlüğü bulunmaktadır. Anılan ürünler içerisinde İran'ın toplam ithalatı, ülkemizin ihracat değerleri ve İran pazarındaki varlığı göz önünde bulundurulduğunda, indirim sonrasında ülkemizin özellikle demir/çelikten inşaat aksamaları, demir/çelikten eşya ve alaşımsız alüminyumdan sac şerit ve levhalarda ihracatını arttırabileceği öngörülmektedir.

Makine ve Aksamları Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI					TÜRKİYE GENEL İHRACATI			
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
848180	Diğer muslukçu eşyası	4-22-6-8-12-55	30%	2,8-15,4-4-2-5,6-8,4-38,5	3	18.371	21.243	41.200	94%	145.494	495.885	301.460	-39%	13,7%	273.167	326.556	408.649	10,1%
840999	Dizel motorlar için aksam; parçalar	2-8	30%	1,4-5,6		16.448	7.161	11.648	63%	154.540	91.174	66.443	-27%	17,5%	1.004.895	788.965	852.524	1,4%
854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi ≤80 V. için)	22	30%	15,4	3	5.382	5.771	10.422	81%	9.764	56.809	44.458	-22%	23,4%	1.331.967	1.445.552	1.595.528	0,7%
840991	Sadece veya esas itibarıyla kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar için olanlar	6-8-12	30%	4,2-5,6-8,4		12.866	9.241	10.108	9%	307.023	92.586	69.083	-25%	14,6%	407.875	605.816	660.489	1,5%
853710	Kontrol-dağıtım tabloları (gerilim<=1000 v.)	2-26	30%	1,4-18,2		8.524	8.984	8.611	-4%	21.725	68.598	64.194	-6%	13,4%	195.182	209.655	291.303	3,0%
853690	Diğer elektrik devresi teçhizatı	2-18	30%	1,4-12,6		7.812	6.106	7.675	26%	55.535	37.525	35.467	-5%	21,6%	126.035	118.890	131.669	5,8%
851660	Diğer fırınlar, ocaklar, pişirme saçları, kaynatma halkaları, ızgaralar ve kızartma cihazları	55	30%	38,5	3	4.709	2.924	7.650	162%	26.124	20.152	14.579	-28%	52,5%	676.429	708.923	733.652	1,0%
853650	Diğer anahtarlar	3-18-22	30%	2,1-12,6		6.356	4.748	5.334	12%	10.763	35.876	35.602	-1%	15,0%	98.914	107.744	117.429	4,5%
840310	Merkezi ısıtma kazanları	26	30%	18,2		11.280	13.728	4.924	-64%	21.825	65.524	70.899	8%	6,9%	341.215	334.675	368.596	1,3%
853890	Elektrik devresi teçhizatı aksam-parçaları	10-18	30%	7-12,6		9.005	9.001	4.522	-50%	95.611	57.012	38.060	-33%	11,9%	113.149	111.994	120.514	3,8%
850710	Kurşun asitli, pistonlu motorlar için	40	30%	28,0	3	10.542	14.517	4.493	-69%	35.194	76.535	51.168	-33%	8,8%	183.750	206.008	211.425	2,1%
853620	Otomatik devre kesiciler	18	30%	12,6		3.547	2.190	4.278	95%	12.962	21.385	21.758	2%	19,7%	100.231	97.582	106.083	4,0%
850440	Statik konvertörler	2-22	30%	1,4-15,4		4.284	3.352	3.982	19%	41.783	84.201	110.802	32%	3,6%	67.328	71.751	86.639	4,6%
850213	Dizel/yarı dizel motorlu elektrojen grupları; güç>375kVA	10	30%	7,0		10.071	4.758	3.665	-23%	22.140	37.848	24.712	-35%	14,8%	123.142	103.948	113.616	3,2%
845011	Tam otomatik çamaşır yıkama makineleri- kapasitesi<=10 kg	40	30%	28	3	24.300	12.487	2.694	-78%	192.414	121.521	98.565	-19%	2,7%	682.656	691.107	758.057	0,4%
853720	Kontrol-dağıtım tabloları (gerilim >1000 v.)	26-55	30%	18,2-38,5		1.894	7.685	2.291	-70%	12.317	24.719	51.671	109%	4,4%	192.503	233.386	384.995	0,6%
853669	Soketler ve fişler	6-18	30%	4,2-12,6		3.302	2.571	2.057	-20%	12.296	8.721	8.748	0%	23,5%	122.454	138.984	143.318	1,4%
840734	Kara taşıtları için motorlar-silindir hacmi>1000cm3	10-15	30%	7-10,5		19.143	20.152	1.425	-93%	19.905	91.172	24.574	-73%	5,8%	50.060	47.281	28.128	5,1%
841810	Birden fazla dış kapılı kombine haldeki soğutucu-dondurucular	40	30%	28	3	20.197	11.816	1.394	-88%	222.173	348.960	94.966	-73%	1,5%	643.115	905.894	847.249	0,2%
851220	Diğer aydınlatma veya gözle görülebilen işaret cihazları	15-22-26	30%	10,5-15,4-18,2		3.949	3.594	1.145	-68%	22.935	29.001	22.311	-23%	5,1%	109.808	120.232	145.120	0,8%
841850	Soğutucu ve dondurucu ekipmanlar ile mücehhez depolama ve teşhir amaçlı diğer mobilya (konsol, dolap, teşhir tezgahları, vitrinler ve benzerileri)	40	30%	28	3	9.820	4.472	1.006	-78%	8.377	6.902	1.623	-76%	62,0%	274.940	239.321	267.540	0,4%
854460	Gerilimi 1000 V.u geçen diğer elektrik iletkenleri	2-10-15	20%	1,6-8-12	2	1.644	577	912	58%	1.525	3.565	32.570	814%	2,8%	267.360	253.927	236.696	0,4%
850423	Sıvı dielektrik transformatörleri;gücü>10000 kVA	15	30%	10,5		969	2.769	723	-74%	56.850	64.575	19.778	-69%	3,7%	337.109	309.784	400.388	0,2%
842211	Evlerde kullanılan bulaşık yıkama makineleri	40	30%	28	3	9.482	5.101	670	-87%	82.084	91.106	19.803	-78%	3,4%	332.701	381.200	406.391	0,2%
841821	Ev tipi buzdolabı-kompresörlü	40	30%	28	3	6.304	3.333	255	-92%	4.933	16.757	8.806	-47%	2,9%	483.018	410.628	385.954	0,1%
853120	Gösterge tablolar [sıvı kristal tertibatlı (LCD) veya ışık veren diyd tertibatlı (LED) olanlar]	22	30%	15,4		347	349	91	-74%	1.083	11.433	8.944	-22%	1,0%	420.776	157.868	8.094	1,1%
841510	Pencere/duvar tipi klimalar (tek bir gövde halinde)	18	30%	12,6	3	80	2.216	29	-99%	182.665	219.289	163.853	-25%	0,0%	206.444	135.491	135.218	0,0%
	ANLAŞMAYA TABİ MAKİNA SEKTÖRÜ TOPLAMI					230.628	190.846	143.204	-25%	1.780.040	2.278.831	1.504.897	-34,0%	9,5%	9.166.223	9.263.162	9.945.264	1,4%

Makine ve Aksamları Sektörü

İran Tercihli Ticaret Anlaşması kapsamında makine ve aksamları sektöründe 27 üründe indirimde gidilmiştir. Söz konusu ürünlerde İran 2012 yılında 2,3 milyar dolar, 2013 yılında ise toplam 1,5 milyar dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye ise bu pazardan %10'luk bir pay alabilmektedir.

Anlaşmaya konu makine ve aksamları sektörü dahilindeki ürünler içerisinde özellikle ülkemizin karşılaştırmalı üstünlüğü bulunduğu ve küresel pazarlarda önemli paya sahip olduğu beyaz eşya ürünlerinde İran'a yapılan ihracatımız gelişmeye açık bir alan olarak görülmektedir. Her ne kadar indirim sonrası uygulanacak olan gümrük vergileri dahi yüksek oranlar olsa da söz konusu indirimler sonrası bu ürünlerde ihracatımızı arttırmak mümkün olabilecektir.

Özellikle buzdolapları, çamaşır ve bulaşık makinelerinde İran'ın her üründe yaptığı 100 milyon dolarlık ithalattan ülkemiz ancak %2-3'lük paylar alabilmektedir. Söz konusu ürünlerde vergilerin %40'tan %28'e gerilemesiyle ihracatımızın artması beklenmektedir.

Beyaz eşya dışında statik konvertörler ve merkezi ısıtma kazanları da İran'ın ithalatında yer alan ancak ülkemizin İran'a ihracatta geride kaldığı ürünler olarak değerlendirilebilir.

Otomotiv Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI				TÜRKİYE GENEL İHRACATI				
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
870829	Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları	8-12	30%	5,6-8,4		60.467	59.817	7.697	-87%	60.765	116.361	46.056	-60%	16,7%	691.417	727.492	891.403	0,9%
870830	Fren ve servo-frenler ve bunların aksam ve parçaları	2-8-12	30%	1,4-5,6-8,4		8.765	9.076	7.395	-19%	133.804	151.854	124.805	-18%	5,9%	244.731	218.663	237.675	3,1%
870870	Tekerlekler ve bunların aksam, parça ve aksesuarları	2-8-12	30%	1,4-5,6-8,4		7.659	10.661	2.372	-78%	72.346	53.833	32.626	-39%	7,3%	632.273	604.153	702.600	0,3%
870893	Debriyajlar ve bunların aksam ve parçaları	2-8-12	30%	1,4-5,6-8,4		9.799	13.932	6.368	-54%	46.499	47.459	49.238	4%	12,9%	166.579	158.732	169.270	3,8%
870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları	2-8	30%	1,4-5,6		29.733	22.804	23.379	3%	80.753	213.646	152.650	-29%	15,3%	946.949	998.758	1.130.523	2,1%
890392	Motorbotlar (dıştan takma motoru olanlar hariç)	32	30%	22,4		0	312	74	-76%	798	313	458	46%	16,2%	200.091	173.070	166.928	0,0%
	ANLAŞMAYA TABİ OTOMOTİV SEKTÖRÜ TOPLAMI					116.423	116.602	47.285	-59%	394.965	583.466	405.833	-30,4%	11,7%	2.882.040	2.880.868	3.298.399	1,4%

Anlaşma kapsamında otomotiv sektörü dahilinde otomotiv aksesuar, aksam ve parçalara ilişkin 6 ürün grubunda indirimde gidilmiştir. %2 ila %12 arasında değişen oranlarda uygulanmakta olan gümrük vergileri anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle %1,4 ila %8,4 arasındaki oranlarda uygulanacaktır. Söz konusu ürünlerde İran'ın 2013 yılı toplam ithalatı 405 milyon dolar iken bu ürünlerde Türkiye'den İran'a 47,3 milyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir.

Kara taşıtları için aksam ve parçalar ürünlerinde önemli bir avantaja sahip olan ülkemiz özellikle bu ürünlerde İran'a yaptığı ihracatını arttırabilecektir. Yine, frenlerde İran'ın mevcut ithalat hacmi gözönünde bulundurulduğunda ülkemizin bu pazardaki %6'lık payını arttırabilecektir.

Mobilya Sektörü

1000 ABD \$

Ürün Kodu	Ürün Adı	TEMEL TARİFE ORANI	TARİFE İNDİRİMİ	İNDİRİM SONRASI TARİFE ORANI	İNDİRİM DÖNEMİ	TÜRKİYE'NİN İRAN'A İHRACATI				İRAN DÜNYA İTHALATI				TÜRKİYE GENEL İHRACATI				
						2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	2011	2012	2013	DEĞİŞİM '13/'12	TÜRKİYE PAY 2013	2011	2012	2013	İRAN PAY 2013
940360	Diğer ahşap mobilyalar	55	30%	38,5	3	18.287	7.934	7.018	-12%	54.777	31.731	18.633	-41%	37,7%	283.835	336.808	393.106	1,8%
940390	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar	40	30%	28,0		9.888	9.951	4.469	-55%	8.973	37.134	33.792	-9%	13,2%	112.591	115.121	121.991	3,7%
940600	Prefabrik yapılar	2-26	30%	1,4-18,2		2.937	1.141	3.813	234%	12.258	15.828	12.714	-20%	30,0%	213.839	275.366	297.994	1,3%
940350	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar	55	30%	38,5	3	11.965	6.737	3.750	-44%	21.707	20.125	14.576	-28%	25,7%	247.575	372.956	465.878	0,8%
940161	Ahşap iskeletli içi doldurulmuş oturmaya mahsus diğer mobilyalar	55	30%	38,5		10.692	8.876	2.869	-68%	223	16.169	5.873	-64%	48,9%	88.039	125.925	155.352	1,8%
940190	Oturmaya mahsus mobilyaların aksam, parçaları	6-8-40	30%	4,2-5,6-28		18.173	15.642	1.846	-88%	18.571	23.974	15.697	-35%	11,8%	86.482	81.643	111.015	1,7%
940320	Metalden diğer mobilyalar	40	30%	28,0	3	589	669	1.272	90%	11.018	30.959	67.816	119%	1,9%	74.385	81.155	105.790	1,2%
940120	Motorlu taşıtlarda kullanılan türden oturmaya mahsus mobilyalar	15	30%	10,5		8.151	3.324	1.188	-64%	11.698	4.084	1.645	-60%	72,2%	143.119	121.112	135.315	0,9%
940180	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar	40	30%	28,0		6.674	2.385	693	-71%	2.963	6.553	11.462	75%	6,0%	88.511	85.376	73.890	0,9%
940140	Yatak halinde getirilebilen oturmaya mahsus mobilyalar (kamp veya bahçede kullanılanlar için)	40	30%	28,0		9.338	4.944	646	-87%	572	5.724	11.101	94%	5,8%	141.489	139.567	139.899	0,5%
	ANLAŞMAYA TABİ MOBİLYA SEKTÖRÜ TOPLAMI					96.694	61.603	27.564	-55%	142.760	192.281	193.309	0,5%	14,3%	1.479.865	1.735.029	2.000.230	1,4%

Türkiye ile İran arasındaki Tercihli Ticaret Anlaşması kapsamında İran mobilya sektöründen 10 üründe tarife indirimine gideceğini taahhüt etmiştir. Türkiye'nin bu ürünlerdeki ihracatı 2011'den bu yana sürekli olarak düşerken İran'ın gerçekleştirdiği ithalatta ise artış görülmektedir. Son iki yılda İran anılan ürün gruplarından yaklaşık 200 milyon dolar değerinde ithalat gerçekleştirmiş olup Türkiye'nin buradan aldığı pay %14 olmuştur. Söz konusu ürünler içerisinde diğer ahşap mobilyalar hâlihazırda Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı ürün olurken, özellikle metal mobilyalar ve oturmaya mahsus mobilyalarda ülkemizin İran pazarından düşük paylar aldığı görülmektedir.

